

JOGI ALAPISMERETEK TECHNOLÓGIAALAPÚ VÁLLALKOZÁSOKNAK

MOLNÁR ISTVÁN

DANUBIA

Tartalomjegyzék

A szerkesztő előszava	6
1. fejezet Jogi alaptan: A jog alapfogalmai, a jogforrások	9
1.1. Alapfogalmak	10
1.2. A jog, mint dinamikus rendszer	15
1.2.1. A jog rendszerének felépítése	16
1.2.2. A joghasználók	18
1.3. Jogforrástan	21
1.3.1. Írott jog	22
1.3.2. Szokásjog	25
1.3.3. Jogszabálytan	27
2. fejezet Köz- és közigazgatási jog: Az államigazgatás felépítése Magyarországon. Az általános közigazgatási rendtartás	33
2.1. Az állam szervezete	34
2.1.1. Az Országgyűlés	36
2.1.2. A Kormány	41
2.1.3. A köztársasági elnök	43
2.1.4. Az Alkotmánybíróság és a rendes bíróságok	45
2.2. Az általános közigazgatási rendtartás	51
2.2.1. Az Ákr. alapjai	52
2.2.2. A hatóság eljárása	55
2.2.3. Jogorvoslat	56
2.3. Egyes közigazgatási szervek	57
2.3.1. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal	57
2.3.2. A Nemzeti Munkaügyi Hivatal és a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat	58
2.3.3. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala	59
2.3.4. A Gazdasági Versenyhivatal	60
2.3.5. A Nemzeti Adatvédelmi és Információs Hatóság	61
3. fejezet Magán- és gazdasági jog I: A polgári jog alapjai, a személyek joga, dologi jog, a magánjogi szerződésekről általában	63
3.1. A magánjog alapjai	64

3.1.1. A polgári jog alapelve	66
3.1.2. A polgári jogi jogviszony	68
3.1.3. Személyek joga	69
3.1.3.1. Jogképesség és cselekvőképesség	69
3.1.3.2. Jogi személyek.....	72
3.1.3.3. Egyesület	74
3.1.3.4. Alapítvány	76
3.2. A személyiségi jogok.....	79
3.2.1. A becsület és a jó hírnév védelme	80
3.2.2. Magántitok, a képmás- és hangfelvétel és a névviselés joga.....	83
3.2.3. A személyiségi jogok megsértésének jogkövetkezménye.....	85
3.3. A dologi jog alapjai.....	86
3.3.1. A dologi jog alapfogalmai	86
3.3.2. A tulajdonjog megszerzése	91
3.3.3. Az idegen dologbeli jogok alapjai	92
4. fejezet Magán- és gazdasági jog II: Kötelmi jog, az értékteremtő folyamat szerződési háttere.....	101
4.1. A kötelmi jog alapjainak bemutatása	102
4.2. A szerződések	106
4.2.1. Az általános szerződési feltételek jogi szabályozása	108
4.2.2. Érvénytelenség és hatálytalanság	112
4.2.3. A szerződés módosítása és megszűnése	115
4.3. Az egyes szerződéstípusok	119
4.3.1. A tulajdonátruházásra irányuló, valamint a használati szerződések	120
4.3.2. A vállalkozási és megbízási szerződések.....	127
4.3.3. Bankhitelszerződések	138
4.3.4. Biztosítási szerződések	139
4.3.5. Jogbérleti (franchise) szerződés	139
4.3.6. Atipikus szerződések	140
5. fejezet Magán- és gazdasági jog III: Jogérvényesítés: mediáció, választottbíráskodás, polgári per	141

5.1. A jogok érvényesítésének alapjai	142
5.2. Alternatív jogérvényesítés: mediáció és választottbírótság	145
5.2.1. Mediáció	145
5.2.2. A választottbírótság	148
5.3. A polgári per	151
5.3.1. Keresetlevél	154
5.3.2. Tárgyalás	159
5.3.3. A bíróság által hozott határozatok és a jogorvoslat	162
6. fejezet Magán- és gazdasági jog IV: A gazdasági társaságok joga, a gazdálkodó szervezetek szellemi tulajdonával kapcsolatos pénzügyi és számviteli tudnivalók	167
6.1. A gazdasági társaságok alapjai	168
6.1.1. A társaság alapítása	169
6.1.2. A vagyoni hozzájárulás	172
6.1.3. Az egyes gazdasági társaságok alapítása	174
6.2. A gazdasági társaság szervei	176
6.2.1. A döntéshozó szerv	177
6.2.2. Az ügyvezetés	178
6.2.3. A tulajdonosi ellenőrzés eszközei	180
6.3. A gazdasági társaságok pénzügyi és számviteli alapjai	183
6.3.1. A beszámoló készítésének szabályai	184
6.3.2. A szellemitulajdon-kezelés számviteli vonatkozásai	189
6.3.3. A társaságok közteherviselési kötelezettségei és a szellemi tulajdon adózása	192
7. fejezet Magán- és gazdasági jog V: Munkajog, a gazdasági társaságok munkaügyi, a kreatív munkaerő díjazása	199
7.1. A munkajog alapjai	200
7.1.1. A munkaszerződéssel szembeni alapkövetelmények	203
7.1.2. A munkáltató tájékoztatási kötelezettsége	205
7.1.3. A munkavállaló és a munkáltató jogai és kötelezettségei	206
7.2. A munkaviszony	208
7.2.1. A munkaviszony fizetési vonzata	208

7.2.2. A munkaviszony megszűnése és megszüntetése	210
7.2.3. Felelősségi szabályok a munkajogban, és a jogviták	219
7.3. A kreativitás és innováció díjazása a munkaviszonyban	225
7.3.1. A munkaviszonyban létrehozott szellemi alkotások	226
7.3.1.1. A találmányi díj alapja	230
7.3.1.2. A találmányi díj mértéke	232
7.3.2. Az ipari munkavállaló feltalálók külföldi díjazási gyakorlatának áttekintése...	235
7.3.2.1. Nemzetközi jogi szabályozás	236
7.3.2.2. A pénzbeli ösztönzőkről	240
7.3.2.3. A nem pénzbeli ösztönzőkről	243
7.3.2.4. Pénzbeli vagy nem pénzbeli ösztönző?	245
8. fejezet Technológia jog I: A kutatás-fejlesztés és innováció jogi háttere.....	249
8.1. A K+F fogalma	251
8.1.1. A K+F definíciója és a körébe tartozó tevékenységek	251
8.1.2. A K+F tevékenység magyar szabályozási környezete	254
8.1.3. A K+F fogalomköréből kizárt tevékenységek	256
8.2. Az innováció fogalma.....	257
8.2.1. Az innováció definíciója, és a körébe tartozó tevékenységek.....	257
8.2.2. Az innováció fogalomköréből kizárt tevékenységek	259
8.2.3. Határterületek	262
8.2.3. Az innováció magyar szabályozási környezete	266
8.3. A K+F tevékenység és innováció elválasztása.....	267
8.4. A kapcsolódó támogatási és adókedvezmény-rendszer	269
8.4.1. A K+F kedvezmények.....	269
8.4.2. K+F és innovációs pályázati forrásbevonási lehetőségek.....	274
8.5. A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala által elérhetővé tett K+F minősítési szolgáltatások rendszere	275
8.5.1. Projektminősítés.....	276
8.5.2. Projektcsoport minősítés	276
8.5.3. Szakértői vélemény	277

9. fejezet Technológiajog II: Szellemi tulajdonjogok, iparjogvédelem, szerzői jog és az üzleti titok védelme	279
9.1. A jogok érvényesítésének alapjai	281
9.1.1. Az iparjogvédelem rendszere	284
9.1.1.1. Nemzetközi jogi szabályozás.....	284
9.1.1.2. Nemzetközi jogi szabályozás.....	291
9.1.1.3. Nemzetközi jogi szabályozás.....	292
9.1.1.4. Nemzetközi jogi szabályozás.....	294
9.1.1.5. Nemzetközi jogi szabályozás.....	295
9.1.1.6. Nemzetközi jogi szabályozás.....	301
9.1.2. Oltalomszerzési eljárás	303
9.1.2.1. Szabadalmi oltalom megszerzésére irányuló eljárás.....	303
9.1.2.2. Használatiminta-oltalom megszerzésére irányuló eljárás.....	310
9.1.2.3. Formatervezési mintaoltalom megszerzésére irányuló eljárás.....	311
9.1.2.4. Védjegylajstromozási eljárás.....	314
9.1.3. Szerzői jog.....	318
9.1.4. Szellemi tulajdon megsértésének esetei.....	324
9.1.5. Üzleti titok védelme	327
9.1.5.1. Üzleti titok védelmének megsértése	330
9.2. A vállalkozások szellemitulajdon-védelmi feladatai.....	335
10. fejezet Technológiajog III: Versenyjog	339
10.1. Az uniós és hazai versenyszabályok	341
10.1.1. Az uniós szabályok.....	341
10.1.2. A hazai szabályozás.....	343
10.1.2.1. A tisztességtelen verseny tilalma.....	344
10.1.2.2. Az üzleti döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma	345
10.1.2.3. A gazdasági versenyt korlátozó megállapodás tilalma	346
10.1.2.4. A gazdasági erőfölénnyel való visszaélés tilalma.....	349
10.1.2.5. A vállalkozások összefonódása	350
10.2. A csoportmentesség	352

10.2.1. A csoportmentesítés európai szintű szabályozása.....	353
10.2.2. A csoportmentesítés Magyarországon.....	363
10.3. A Gazdasági Versenyhivatal és a bíróságok eljárásai	367
10.3.1. A GVH eljárásai	367
10.3.1.1. Piacelemzés és ágazati vizsgálat	367
10.3.1.2. Bejelentés és panasz	370
10.3.1.3. Összefonódás-bejelentés	370
10.3.1.4. A versenyfelügyeleti eljárás	371
10.3.1.5. A versenyfelügyeleti eljárás általános szabályai	371
10.3.1.6. A GVH eljárásának lefolytatása	372
10.3.1.7. Jogorvoslat	376
10.3.2. A versenyjogi bírósági eljárások	377
10.3.2.1. A GVH által indítható perek	377
10.3.2.2. Magánjogi jogérvényesítés	378
11. fejezet Technológiajog IV: Technológiaátadási megállapodások.....	381
11.1. Technológiaátadás formái, főbb jellemzői	382
11.2. Licenciaszerződések általános és speciális klauzulái	386
11.2.1. A licencszerződés tárgya	386
11.2.2. Kizárólagosság	387
11.2.3. Allicencia-adás lehetősége	389
11.2.4. Hasznosításra engedélyezett tevékenységi kör	390
11.2.5. A hasznosítási engedély geográfiai és iparági terjedelme	391
11.2.6. Fizetési feltételek	392
11.3. A licencszerződés szerkezeti felépítése.....	401
11.3.1. A szerződési fogalmak definiálása és tartalmának meghatározása.....	401
11.3.2. A licenciaadó jogai és kötelezettségei.....	401
11.3.3. A licencvevő jogai és kötelezettségei	402
11.3.4. A szavatosság és felelősség	404
11.3.5. A szellemi tulajdon-jogokra vonatkozó rendelkezések.....	404
11.3.6. A fejlesztésből származó szellemi tulajdon	405

11.3.7. A műszaki segítségnyújtási megállapodásban szabályozott kérdések	405
11.3.8. A szerződés időtartama és megszűnése.....	406
11.3.9. A hasznosítási engedély megszűnésének esetei	407
11.3.10. A jogérvényesítési joggal kapcsolatos rendelkezés.....	408
11.3.11. A publikációs joggal kapcsolatos rendelkezés.....	408
11.3.12. Egyéb rendelkezések	410
11.4. A licencszerződések speciális klauzuláival kapcsolatos versenyjogi és egyéb megfontolások	413
11.4.1. Szabadalom és know-how közös licencelése egy megállapodás (hibrid licenc) keretében	416
11.4.2. Mi történik, amikor a hibrid licenc tárgyát képező know-how elveszíti titokosságát?	418
11.4.3. A „Most favoured licensee” (MFL), azaz a legkedvezőbb hasznosítási engedély kötelezettsége	420
11.4.4. „Package licence” (licenccsomagok) képzésének lehetősége.....	422
11.4.5. A licencvevő kötelezése a licencadó, vagy megadott harmadik fél termékeinek, szolgáltatásainak igénybevételére	424
11.4.6. Grant-back klauzulák.....	425
11.5. SEP és FRAND: a szabadalmi oltalmak és a szabványosított technológiák szabályozása	428
11.5.1. Az SEP eljárásrend	431
11.5.2. SEP szabadalmak FRAND licencbeadhatósági feltételei	432
11.5.3. A FRAND koncepció korlátai.....	435
10.5.3.1. Az aluldefiniálatlanság okozta jogbizonytalanság	335
10.5.3.2. A szabadalmi díjhalmozás veszélye	339
10.5.3.3. A szabadalmi portfóliólicencia-adás problematikája.....	339
11.6. A szerzői művek felhasználási engedélyének szabályai	442
11.6.1. A felhasználási szerződés tárgya	443
11.6.2. A felhasználási szerződés alanya	444
11.6.3. A felhasználási jog terjedelme.....	445
11.6.4. A szerződés érvényessége	446
11.6.5. A felhasználási szerződés tartalma.....	447

11.6.6. A szoftverekre vonatkozó rendelkezések.....	451
11.6.7. A licencszerződések rendszere a szoftvertermékek esetében.....	452
11.6.8. A szoftverlicencek csoportosítása	452
11.6.8.1. A tulajdonosi szoftverek	453
11.6.8.2. Freeware szoftverek	454
11.6.8.3. Shareware szoftverek	454
11.6.8.4. Próbaverziójú szoftverek	455
11.6.8.5. Korlátozott kiadású szoftverek	455
11.6.8.6. Reklámmal támogatott szoftverek	456
11.6.8.7. Postcard-ware szoftverek	456
11.6.8.8. Abandon-ware szoftverek.....	456
11.6.8.9. Szabad szoftverek	457
11.6.8.10. Félszabad szoftverek.....	458
11.6.9. Felhasználói licencszerződés (EULA)	458
11.6.10. Szoftver, mint szolgáltatás (SaaS).....	463
11.6.11. Creative Commons Licence (CCL).....	466
11.7. A licenciatárgyalási folyamat.....	467
12. fejezet Technológiaajog V: Adatvédelmi jog	469
12.1. A GDPR.....	471
12.1.1. A GDPR fogalomrendszere	472
12.1.2. A GDPR alapelvei	472
12.1.3. Az érintett és az adatkezelő jogai és kötelezettségei.....	474
12.2. Az adatvédelem a hazai szabályozásban.....	478
12.2.1. Az Alaptörvény	478
12.2.2. Az Infotv.....	479
12.3. A weboldalak leggyakoribb adatkezelési gyakorlata.....	486
12.3.1. Bevezető gondolatok.....	486
12.3.2. Adatkezelési gyakorlat való életből vett esettanulmányokon keresztüli bemutatása és elemzése	487
12.3.3. Legfontosabb gondolatok a táblázat kapcsán.....	498

13. fejezet Technológiaajog VI: A mesterséges intelligencia jogi vonatkozásai.....	503
13.1. A mesterséges intelligencia fogalma, társadalmi- és gazdasági szerepe, fajtái	504
13.2. A gépi tanulás folyamata és egyes lépéseinek jellemzői.....	507
13.2.1. Az adatok és az adattorzítás	508
13.2.2. Az MI betanítása, működési algoritmus, a döntéshozás logikai szabályrendszere és megismerhetőségének, részrehajlásmentességének problematikája	509
13.2.3. Az MI jelenlegi korlátai	510
13.3. Autonóm rendszerekhez kapcsolódó hármaskör	513
13.3.1. Etikai kérdések és a mesterséges intelligencia	515
13.3.2. Felelősség a mesterséges intelligencia tevékenységéért – a mesterséges intelligencia alkalmazásának polgári jogi vetülete	515
13.3.3. Mesterséges intelligencia és a szellemi alkotások joga	518
13.3.3.1. A létrejövő információ (adat) jogi hovatartozása, és tulajdonjoga ..	518
13.3.3.2. A mesterséges öntanuló rendszerek képzésére használt művek szellemi tulajdonjogi kérdései.....	519
13.3.3.3. A mesterséges intelligencia iparjogvédelmi oltalmazhatósága.....	520
13.3.3.4. A mesterséges intelligencia által létrehozott művek, műalkotások tulajdonjogi és szerzőségi kérdései.....	522
13.3.3.5. A mesterséges intelligencia által létrehozott találmányok oltalmazhatóságának problémaköre	523
13.4. Összegzés és világgazdasági kitekintés.....	530
13.5. Az európai szabályozás megalkotására vonatkozó ütemterv	533
14. fejezet Technológiaajog VII: Az elektronikus kereskedelem joga	539
14.1. Az elektronikus szerződéskötés folyamata	542
14.1.1. Szerződő felek	542
14.1.2. Az elektronikus szerződések sajátosságai	543
14.1.3. Elállás és felmondás	550
14.2. Weboldalak jogi szabályozása	552
14.2.1. A weboldalakra vonatkozó jogszabályok	553
14.2.2. Adatvédelem	555
14.3. Webáruház	556

14.3.1. Mi is az az ÁSZF?	557
14.3.2. Tájékoztatás, elállás, felmondás.....	557
14.3.3. Az e-kereskedelem jelene és jövője COVID-19 kitékintéssel	557
14.4. Összefoglalás	562
15. fejezet Felelősség: A szavatosság és a polgári jogi felelősség alapjai.....	565
15.1. A hibás teljesítés.....	567
15.1.1. Polgári jogi felelősség	568
15.1.2. Speciális felelősségi alakzatok	570
15.1.3. Jogkövetkezmények	571
15.2. Termékfelelősség.....	573
15.2.1. A termékfelelősség fogalomrendszere.....	574
15.2.2. Mentésülés	576
15.2.3. Igényérvényesítés.....	577
15.3. Szavatosság a szellemi tulajdon esetén.....	578
15.3.1. Kellékszavatosság	578
15.3.2. A jogszatosság.....	584
15.3.3. Termékfelelősség.....	586
Jelmagyarázat	588
Tartalomjegyzék	589